

อัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายใหม่

มยุรี จุลกัทธ์
ผู้เขียน

กฎหมายใหม่ที่ได้มีการตราขึ้นใช้บังคับในเรื่องเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยที่ได้กำหนดโดยนิติกรรมหรือโดยบทกฎหมายอันชัดแจ้ง และการแก้ไขอัตราดอกเบี้ยของหนี้เงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้นก็คือพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2564 โดยจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนั้นกฎหมายฉบับนี้จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน 2564 ที่ผ่านมา

เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นมาใช้บังคับนั้น สืบเนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ที่ได้มีการใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานโดยมิได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้ลูกหนี้ได้รับความเดือดร้อนจากภาระดอกเบี้ยเกินสมควรสมควรปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยและกำหนดวิธีการในการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และสภาพ

เศรษฐกิจ พร้อมทั้งกำหนดวิธีการคำนวณดอกเบี้ยให้เหมาะสม ประกอบกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนจำนวนมากมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงเป็นภาระอย่างมากต่อลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งประชาชนทั่วไป และก่อให้เกิดความเสี่ยงสูงที่ทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้จึงจำเป็นต้องตราเป็นพระราชกำหนดฉบับนี้

เมื่อพิจารณาเรื่องอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่ มีประเด็นหลักใหญ่ๆ อยู่ 2 กรณี คือ

1) กรณีที่มีการตกลงให้เสียดอกเบี้ยหรือในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้คิดดอกเบี้ยแต่ไม่ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ หรือกำหนดไว้ว่าอัตราดอกเบี้ยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 7)

กรณีนี้จะใช้เมื่อคู่สัญญากำหนดให้มีการเสียดอกเบี้ยระหว่างกัน แต่ไม่ได้กำหนดอัตราไว้หรือกำหนดไว้ว่าอัตราดอกเบี้ยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยปรับแก้ไขจากการกำหนดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ให้ใช้อัตราร้อยละ 3 ต่อปี หากมีความจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนให้ลดลงหรือเพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

การกำหนดดอกเบี้ยตามมาตรา 7 ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้ ให้ใช้กับการคิดดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ กล่าวคือ หากสัญญาที่ไม่ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ ตามที่คู่สัญญาได้ทำสัญญาขึ้นก่อนวันที่ 11 เมษายน 2564 ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ได้จนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไป อัตราดอกเบี้ยจะลดลงเหลือร้อยละ 3 ต่อปี

2) กรณีดอกเบี้ยผิดนัด (มาตรา 224)

หลักการของดอกเบี้ยผิดนัด เป็นกรณีที่เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้ตามสัญญาหรือกฎหมาย ลูกหนี้จึงต้องเสียดอกเบี้ยผิดนัดให้แก่เจ้าหนี้ เนื่องจากเจ้าหนี้เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการที่ไม่ได้รับเงินจำนวนดังกล่าว

มาตรา 224 มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยผิดนัดตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดจากอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา 7 บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี ในปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยผิดนัดจึงเป็นร้อยละ 5 ต่อปี หากคู่สัญญากำหนดดอกเบี้ยไว้ในสัญญาแล้ว ยังมีผลบังคับใช้ต่อไปได้ เนื่องจากคู่สัญญาได้ตกลงให้เจ้าหนี้สามารถเรียกดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยผิดนัดที่กำหนดไว้ในมาตรา 224 ได้ โดยอาศัยเหตุอย่างอื่นอันชอบด้วยกฎหมาย ลูกหนี้ยังคงต้องชำระดอกเบี้ยไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญา หรืออัตราดอกเบี้ยที่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 9 กำหนดให้นายจ้างเสียดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างในระหว่างผิดนัด ในอัตราร้อยละ

15 ต่อปี นายจ้างจึงต้องชำระดอกเบี้ยผิดนัดให้แก่ลูกจ้างในอัตราตามที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนี้ หากมีการตกลงกันให้ชำระหนี้เป็นงวด ๆ ตามมาตรา 224/1 กฎหมายกำหนดว่า หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้งวดใด ให้คิดดอกเบี้ยผิดนัดได้เฉพาะจากต้นเงินของงวดที่ลูกหนี้ผิดนัดเท่านั้น ไม่สามารถเรียกดอกเบี้ยจากต้นเงินที่ยังคงค้างชำระทั้งหมดตามที่มีการกำหนดไว้ในสัญญาได้ สำหรับงวดที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระเจ้าหนี้ก็ไม่มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยผิดนัดได้ กรณีตามมาตรา 224/1 ให้ใช้กับกรณีที่ลูกหนี้มีหน้าที่ผ่อนชำระหนี้เงินเป็นงวด ดังนั้น ถ้าลูกหนี้ไม่มีหน้าที่ผ่อนชำระหนี้เงินเป็นงวด ย่อมไม่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรานี้ เจ้าหนี้ย่อมเรียกคืนต้นเงินที่ยังคงค้างอยู่ทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยในอัตราผิดนัดได้ และหากมีการตกลงให้มีการคิดดอกเบี้ยแตกต่างจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 224/1 วรรคหนึ่ง ข้อตกลงดังกล่าวนี้ให้ตกเป็นโมฆะ

สำหรับมูลหนี้ละเมิด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 206 เป็นกรณีที่ถือว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีเมื่อมีการทำละเมิด เจ้าหนี้ในมูลละเมิดจึงเรียกค่าเสียหายจากลูกหนี้ผู้ทำละเมิดได้ ซึ่งค่าเสียหายที่เกิดขึ้น นั้นเป็นหนี้เงิน ที่สามารถเรียกดอกเบี้ยผิดนัดตามมาตรา 224 ที่แก้ไขใหม่ แต่ต้องดูช่วงเวลาที่มีการละเมิดด้วยว่า ถ้ามีการทำละเมิดก่อนที่กฎหมายใหม่นี้ใช้บังคับ เจ้าหนี้สามารถเรียกดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีตามมาตรา 224 เดิมได้ แต่หากมีการทำละเมิดภายหลังที่กฎหมายใหม่ใช้บังคับ เจ้าหนี้จะต้องเรียกดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราที่กฎหมายใหม่กำหนด

การปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายฉบับนี้ ทำให้ลูกหนี้ได้รับประโยชน์มากขึ้น

โดยเฉพาะในกรณีที่เกิดชำระหนี้ แลผลการคำนวณ ดอกเบี้ยผิดนัดเมื่อต้องผ่อนชำระหนี้เป็นงวด ๆ ฉะนั้น ผู้ใดที่อยู่ในฐานะลูกหนี้ จึงควรต้องศึกษาและทำความเข้าใจพระราชกำหนดฉบับนี้ เพื่อรักษาผลประโยชน์และช่วยแบ่งเบาภาระของตัวเองได้ไม่น้อยเลยทีเดียว

เอกสารอ้างอิง

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ พ.ศ. 2564. (2564, 10 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 138. ตอนที่ 26 ก. หน้า 1 - 4.

